

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพการพัฒนาเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่สูง : กรณีศึกษาพื้นที่เกษตรชุมชนชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้านตะเพินคี จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ เป็นการถึงศักยภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไปของพื้นที่ บริบทของชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ของชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี และนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษามาทำการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) เพื่อให้ทราบข้อมูลในการนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี โดยมีวิธีการดำเนินการและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
  2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  3. เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
  4. การวิเคราะห์ข้อมูล
- โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย
  - (1) เกษตรกรชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี จำนวน 57 ครัวเรือน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental random Sampling) โดยกำหนดสุ่มตัวแทน 1 คน ต่อ 1 ครัวเรือน
  - (2) เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติพุเตยหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำเกษตรของชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี จำนวน 1 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง ณ อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรเป้าหมายในการศึกษาประกอบด้วย

- (1) เกษตรกรชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี จำนวน 57 ชุด
- (2) เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติพุเตยหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำเกษตรของชาวกะเหรี่ยงตะเพินคี จำนวน 1 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์คือ แบบสำรวจ และแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น

1) แบบสำรวจสภาพพื้นที่ทำการเกษตร

เป็นแบบสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการสำรวจตามหลักการผลิตพืชเกษตรอินทรีย์(กรมวิชาการเกษตร: <http://www.thaikasetsart.com>)

2) แบบสอบถาม

สำหรับแบบสอบถามเกษตรกรชาวกะเหรี่ยงตะเพนคี ข้อคำถามในส่วนของความรู้ความเข้าใจผู้วิจัยได้ตัดแปลงมาจากหลักการเกษตรอินทรีย์ของสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Organic Agriculture Movements – IFOAM) ซึ่งประกอบด้วยหลักการ 4 ข้อสำคัญ คือ สุขภาพ, นิเวศวิทยา, ความเป็นธรรม, และการดูแลเอาใจใส่ (อ้างอิงในสหกรณ์กรีนเนท จำกัด: <http://www.greenet.or.th/article/1007>) แบบสอบถามมีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำการเกษตร

ตอนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ คือ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 20 ข้อ โดยมีข้อคำถามที่มีลักษณะทางบวก และข้อคำถามทางลบ ลักษณะคำตอบเป็น 2 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน คือ

คะแนนข้อความที่มีลักษณะทางบวก

คะแนนข้อความที่มีลักษณะทางลบ

ลักษณะคำตอบ

ใช่	1	0
ไม่ใช่	0	1

การแปลผลความรู้ความเข้าใจ ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 0 - 20 คะแนน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด / จำนวนชั้น (ชัชวาล เรื่องประพันธ์, 2542 อ้างถึงใน นภภรณ์ อ่อนดี, 2546 หน้า 39)

ระดับสูง	คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	13.34-20.00
ระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	6.67-13.33
ระดับต่ำ	คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	0-6.66

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ โดยมีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2. ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha coefficient) ได้ 0.7478

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการสำรวจ การสัมภาษณ์ และข้อคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Swot analysis และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
- 3) นำเสนอผลงานวิจัย โดยอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ